

Dags att se om Norén

Lars Norén har skrivit poesi, dramer, böcker och dagböcker. Jag blev Norénfan efter att jag sett hans två dramer *Natten är dagens mor* och *Kaos är granne med Gud* i början av 90-talet. Dessa föreställningarna blev också Noréns stora genombrott och hans författarskap jämförs med **Strindbergs**.

Flera av Noréns dramer blev teveteater. De är moderna och samtida till sitt innehåll, men samtidigt klassiska. Föreställningen *Natten är dagens mor* är ett kammerspel som utspelar sig i ett slutet rum, ett restaurangkök, där familjemedlemmarna, en far, en mor och två söner kretsar runt varandra i sina vardagliga sysslor som att förbereda lunch, duka och diska. Samtidigt som de utför vardagssysslorna plågar de varandra i dialoger fulla av elakheter. Familjemedlemmarnas livsluft tycks vara en ständigt pågående plågsam dans. Ibland uppstår en stunds försoning, en slags stillhet i kampen, men som snabbt avbryts och den elaka ord-dansen börjar på nytt. Orden är menade att såra, men snart inser man att de har upprepats under så lång tid att skadan redan är skedd och trots att de upprepas kan orden knappast skada mer. Mönstret är cementerat, rollerna utmejslade sedan länge och ingen i familjen tycks kunna bryta sig ut och dansen fortgår i en slags evighetskamp.

Jag har sett dem igen, båda föreställningarna, [de finns på SVT play](#) och är lika bra fortfarande trots att de spelades in för nästan 30 år sedan (1992/93). Tekniken har förbättrats sedan dess, men dialogerna och skådespeleriet håller hög klass.

En annan fin Norénföreställning som också finns på SVT play är [Och ge oss Skuggorna](#) (1982). **Margareta Krook, Max von Sydow, Peter Andersson och Reine Brynolfsson** är fantastiska. Bara att se Margareta Krook är en upplevelse i sig. Pjäsen handlar om **Eugen O'Neill** (nobelpristagare och författaren till bland annat *Lång dags färd mot natt*) och hans komplicerade

relationer till sina söner. Båda sönerna dog tidigt, en av missbruk och den andre tog livet av sig. Dottern **Oona** gifte sig med **Charlie Chaplin**.

Sedan *Personkrets 3:1* som handlar om personer på samhällets botten, en stark och sex timmar lång föreställning. Pjäsen har ett tilltal och språk som enligt de översvallande recensenterna inte setts på teater tidigare. Den turnerade runt i landet. En senare pjäs är *Som löven i Vallombrosa*, som gick på Dramaten (2013). Det här är några av Lars Noréns många dramer.

Nu har jag börjat läsa *En dramatikers dagbok* (2002 – 2005), den första av fyra och fascineras av personen Lars Norén. Dagboken fick en hel del kritik bland annat för Lars Noréns dyra klädinköp och för alla nedsättande uttalande om vissa skådespelare, regissörer och recensenter. Dagboken är enligt uppgift på 1600 sidor, det finns ingen numrering, bladen är tunna som i en bibel.

Men dagboken ger en inblick i Norén som dramatiker, regissör, kärleksfull förälder, odlare, vän, älskare och samhällsmedborgare. Han är mångsidig, självutlämnande, kategorisk, kärleksfull och fåfäng. Han menar att han gillar exklusiva kläder, möbler m m. Dagböckerna skildrar en av Sveriges bästa dramatikers vardagsliv och skaparkraft.

Claudette Skilving

Copyright/fotograf: Bobo Ericzen